



Meer met minder

Toespraak Willem Stam, voorzitter LPB

Wat een geweldig moment om na elf jaar op een podium in je eigen stad te staan. Jullie willen natuurlijk méér beleven en wij willen daar achteraf minder energie aan besteed hebben. En we wilden natuurlijk toch weer méér deelnemers begroeten. Dat dreigde even moeilijk te worden. Er zijn namelijk:

- minder mensen per gemeente, en
- minder gemeenten.

Maar alles is goed gekomen. Er zijn ruim 350 bezoekers. Voor mij betekent het dat ik dit jaar minder woorden gebruik, maar meer plaatjes laat zien.

Er is ook een andere kant. Meer geld en mogelijkheden hebben de afgelopen jaren misschien wel geleid tot minder leefbaarheid, verdraagzaamheid, burgerschap. 'Meer met minder' is ook een belangrijke missie vanuit de duurzaamheidsgedachte. Loskoppelen kan ook : wat zou je meer moeten doen in deze tijd en wat zou je minder moeten doen?

Al deze onderwerpen kunnen aan bod komen tijdens dit congres



Jos en Wim

Jos is een vriend van mij die ik ken van de lagere school.

Hij staat rechts op de foto en ik helemaal links.

We woonden in dezelfde straat en waren buurjongens.

Wat ik nog weet is dat zij van alles meer hadden en wij minder.

Dit was dan met name in termen van geld en bezit.

Wij hadden wel méér kinderen.

Jos had ook meer omvang en meer gewicht dan ik.

Hij had er aanleg voor, maar hij at ook anders: er was meer overvloed.

Maar één ding stond vast: hij voelde zich meer thuis bij ons.

Onze omstandigheden daagden uit tot meer creativiteit.

Het huis was rommeliger en er was maar één kamer verwarmd, dus de andere kamer was ideale speelruimte. Speelgoed moesten we zelf maken. Zo speelden we met de zeepkist of maakten we een geweer.

Daar ligt toch wel de basis van mijn drive om meer te doen met minder. Of eigenlijk: het te doen met wat er is.



Meer doen met wat er is

Wanneer alles te koop is, vermindert dat de creativiteit in hoge mate.

Anderen bieden aan en de burgers consumeren.

Er worden standaardoplossingen aangeboden; ze ontstaan niet meer vanuit het probleem.

Zo ging het tot voor een paar jaar geleden.

De overheid garandeerde zelfs 'leefbaarheid', 'herbergzaamheid' en 'veiligheid'.

En dit alles sterk gericht op geld, fysieke ingrepen en (dure) projecten, want alles was te koop.

Burgers werden langzaam lui, afhankelijk en zelfgenoegzaam.

En toen kwam de crisis en werd alles langzaam anders. Meer doen met minder wordt dan vooral ook meer doen met datgene wat er al is.

Het LPB is de afgelopen jaren al bezig geweest met deze thematiek. Dit blijkt uit de titels van de vorige twee congressen: 'Anders kijken, anders oplossen' en 'Terug naar de eigen kracht'.

Den Helder was een aantal jaren geleden een stad van professioneel basketbal. Om mee te kunnen blijven doen werden steeds duurdere spelers van ver weg gehaald. Dit ging ten koste van de ontwikkeling van de eigen basketbaljeugd. Een mooie metafoor voor veel stedelijke vernieuwingsprocessen in Nederland.



Creativiteit keert terug

Er is een stilstand gekomen in stedelijke ontwikkeling. De ISV en de wijkenaanpak lopen op de laatste benen. Het is tijd voor heroverweging.

Deze tijd past bij mij, maar deze tijd past ook bij het wijkgericht werken.

Als de rookwolken van de stedelijke vernieuwingsgolf zijn opgetrokken worden andere waarden weer zichtbaar. Er komt weer ruimte voor beheer, voor ontwikkelend beheer. Er is weer behoefte aan vakmanschap. Het is het einde van het 'machinewerken' dat iets te ver is doorgeslagen. De tijd is rijp om bestaande functies los te laten en lossen om te gaan met de wereld. Het is de tijd voor het 'nieuwe werken', wat betekent: 'minder zelf doen' en meer overlaten aan de samenleving. Beroepen als leraar, wijkagent en wijkverpleegkundige gaan weer gewaardeerd worden. Er komt steeds meer behoefte aan nabijheid. Nieuwe partijen als bedrijfsleven en maatschappelijke ondernemers gaan een steeds belangrijker rol spelen in de wijken. De gemeente als regievoerder; een onwennig verhaal.



Meer mensen, minder stenen

De komende jaren zal het meer over mensen gaan en minder over stenen. Daarbij is respect het begin van alles. Maar voor je het weet gaan wij het als overheid weer bepalen, want oude wetten zijn hardnekkig.

Over het algemeen gebeurt er veel meer in de samenleving dan de overheid en al die professionals zien. Dit zullen we vooral moeten laten gaan en we zullen moeten oppassen voor:

- **Big society**, want daar komt weer het woord 'big' = 'meer' in voor en het hoeft allemaal niet zo groots. In de eenvoud zit vaak de kracht.
- **Managers en beleidsmakers die zich deze thematiek weer gaan eigen maken. Voor je het weet wordt de leefbare en solidaire samenleving top down opgelegd.**

We kunnen wel wat leren van het jaren stenen stapelen. Namelijk dat ook het bouwen aan een samenleving steen voor steen, mens voor mens, zal moeten gebeuren. En dan is het vooral een taak van de gemeentelijke overheid om zich te richten op die mensen die daar stevige steun bij nodig hebben.



De jeugd heeft de toekomst

Meer aandacht waar nodig leidt tot minder problemen met burgers, te beginnen bij de jeugd. Als we willen aansluiten bij de nieuwe generatie, dan moeten we hun manier van werken toepassen en dat is veelvuldig gebruik maken van sociale media. 'Het sporen van de jeugd', zoals Winsemius het noemde, is nog altijd zeer actueel. Maar er is een nieuwe groep jongeren die zich actief met de samenleving wil bezighouden. Wat te denken van de duurzaamheidsbeweging en de occupybeweging. Maar laatst waren er ook gemeenten in beeld die jongeren in de bijstand adviseerden om in de Wajong te gaan. Dan had de jongere meer geld en de gemeente een jongere uit de bijstand, zodat zij zich niet meer om hem of haar hoefde te bekommeren. Dit kan toch niet de bedoeling zijn?

Gemeenten zullen hun verantwoordelijkheid moeten nemen en het goede voorbeeld geven.



Terug naar de schuurtjes

Tijdens dit congres is Den Helder een laboratorium. We gaan op zoek naar haarvaten, naar plekken van creativiteit . Dat zijn de plekken die zich meestal bevinden in de 'schuurtjes' van de stad. Het doet denken aan de kampvuurtjes van Kuneman tijdens zijn voordracht in Enschede, alweer 5 jaar geleden, onder de titel : 'Vorbij de dikke IK'. Onder oude bomen groeit niet veel meer. Ik daag jullie uit om dergelijke schuurtjes van innovatie te vinden en te voeden.

En nog een laatste tip voor het congres:

***Je mist meer dan je meemaakt, helemaal niet erg,
maar geniet er niet minder om.***